

EU tvrdi da promovira ambiciozni program na klimatskoj konferenciji u Marakešu, ali njen poslednji deo zakonodavstva u oblasti energije bi mogao da subvencionira nove kapacitete na ugljen i podriva pristup tržištu za obnovljive izvore energije. Izveštava EurAktiv France. 30. novembra, Evropska komisija će predstaviti svoj "Zimski Paket", niz zakonodavnih predloga koji navodno imaju za cilj da obezbede "čistu energiju za sve", od kojih je EurActiv.fr dobio kopiju.

Ovih osam tekstova, koji uključuju preradu direktiva i novih propisa, pripremljeni su da postave potrošače u centar energetske tržišta, i da im omoguće da postanu i sami proizvođači električne energije. Ali se takođe razmatraju i druge duboke reforme na tržištu električne energije.

Jedno sporno pitanje je uvođenje mehanizama za razvoj kapaciteta širom EU. Ovi sistemi, koji su već u upotrebi u nekoliko evropskih zemalja kao što su Velika Britanija i Francuska, omogućavaju proizvođačima električne energije da zarade novac od neiskorišćenih proizvodnih kapaciteta.

Ali za NVO koje se bave ekološkim pitanjima, mehanizmi kapaciteta su malo više od prikrivenih subvencija za fosilna goriva. Zaista, odsustvo granice emisija CO₂ za nove elektro kapacitete u članu 23 nove uredbe tržišta električne energije znači da ima potencijal da se koristi za subvencionisanje novih elektrana na ugljen.

"Ne razumem zašto se otvaraju vrata mehanizama kapaciteta, jer već imamo previše kapaciteta u Evropi. Nemačko rešenje izrade "strateških rezervi" je bolje: sa povezivanjem tržišta nema potreba da neiskorišćeni kapaciteti rade širom Evrope", izjavio je Klod Turmes, član parlamenta za stranku Luxembourg's Green.

Poljska vlada priprema sopstveni mehanizam kapaciteta, koji bi trebalo da bude veoma sličan onom koji se trenutno koristi u Velikoj Britaniji. Kopiranje i sprovođenje britanskog sistema će omogućiti Varšavi da zaobiđe usko grlo evropskih propisa o državnoj pomoći, obzirom da je britanski model već potvrđen od strane Brisela. Ali za razliku od Velike Britanije, Poljska će verovatno da koristi sistem za jačanje pozicije uglja u svom energetske miksu.

"Ako Poljska bude gradila nove kapacitete na ugljen, kredibilitet Evropske Komisije je u pitanju. Zašto komesar za klimatske promene to dozvoljava?" pitao je Turmes u Marakešu. Još jedan problem: Uredba dovodi u pitanje prioritet pristupa tržištu koji imaju obnovljivi izvori energije.

Prioritet pristupa trenutno služi kao garancija profitabilnosti za investitore u obnovljive izvore energije. Ali shodno članu 11 Uredbe, to bi moglo da se promeni.

Za velike snabdevače el.energije, nedavni talas kapaciteta obnovljivih izvora energije

“ostavio je gorki ukus”. Pojava proizvodnih kapaciteta na vetar u velikoj razmeri, zajedno sa naglim padom potražnje, doprineo je padu cene po megavat satu na ispod 50 evra; manje od troškova proizvodnje za većinu elektranama.

Cene su od tada porasle, zahvaljujući održivijoj potražnji i smanjenom snabdevanju, sa brojnim francuskim nuklearnim reaktorima koji ne rade u punom kapacitetu.

“Nijedna vlada nije od nas tražila da uništimo sigurnost ulaganja u obnovljive energije. Ako želimo da postignemo cilj od 1,5 °C, nemamo izbora: moramo da povećamo obnovljive izvore energije”, rekao je Turmes.

Predstavnik EU je takođe predložio stvaranje evropskog organa za regulisanje energije kako bi nadzirao državne vlasti.

U tekstu se pominje da vlada “može” da ponudi svojim građanima pravo na proizvodnju električne energije. Ali bez obaveznog elementa i bez garancije pristupa tržištu, pravo na proizvodnju i prodaju električne energije iz obnovljivih izvora je besmisleno.

“Ovaj energetski paket je poklon za Poljsku. Vlade za obnovljive izvore energije poput Nemačke su poražene, nema nikakvog smisla”, dodao je Turmes.

Neambiciozan ciljevi za obnovljive izvore energije za 2030.

Postoji još jedna loša vest za one koji se bave zaštitom životne sredine: Komisija je predložila cilj za obnovljive izvore energije od 27% za 2030., ali bez obavezujućih nacionalnih ciljeva i bez plana o zajedničkom naporu na smanjenju emisija.

Žan-Fransoa Fauconnier, iz NVO “Climate Action Network”, izjavio je, “Evropska komisija nije razumela poruku Sporazuma u Parizu. Ovi predlozi su kilometrima daleko od onoga što je potrebno da se promene pariski ciljevi u stvarnosti.”

Za 2020. godinu, Evropska komisija ima za cilj 20% obnovljivih izvora energije u energetskom miksu EU.